

PROGRAMA No. 0438

2 REYES

Cap. 3:15 - 5:7

Maitei angirũ che rendúva. Ñañepyrũ ñande estudio 2 Reyes rehegua. Ko árape ñamyesakâvéta ko capítulo 19. Ñane programa mboyve guápe ñañe'ẽ Kuri Joram, Josafat ha Edom, oho oheka Mesape ha'éva umi moabita rey ha opyta y ÿre pe desierto. Joram he'i Ñandejára rupi oikoha hese kuéra péicha. Ha Josafat he'i chupe “¿Ndaipóri piko árupi peteĩ Ñandejára profeta ñaporandu haguã Ñandejárape ha'e rupi? Ha'ete ku Joram ndoikuaáiva Eliseo oíha upépe. Ro'ese ndéve, angirũ che rendúva Eliseope ojekuaaiterei pe oikohápe. Eliseo ou, Josafat oí rupi upépe. Ñamoñe'ẽ umi versículo 15 guive 20 peve, ko capítulo 3gui:

2 Reyes 3:15-20 “Peru katu chéve ko'ápe peteĩ músiko! Pe músiko oñepyrũ vove ombopu, Ñandejára oñemomba'e Eliseo rehe, ¹⁶ha Eliseo he'i:—Ñandejára he'ika: ‘Pejapo heta y rendarã ko ñúme, ¹⁷ndoipeju mo'ãi ramo yvytu ha ndoky mo'ãi ramo jepe, ko ñu henyhẽta ýgui ha opa peẽ pey'úta, pene rymba kuéra ha pende kavaju kuéra avei. ¹⁸Ha oĩve gueteri hína: Ñandejára omoĩta pende pópe Moab guápe, ¹⁹ha peẽ pehundíta itáva kuéra oñembotápiava, itáva kuéra oñemombaretéva, peikytíta opa yva máta, pembotýta umi ykua kuéra ha pemyenyhẽta itágui ikokue kuéra. ²⁰Ha upéicha ojehu. Upe ára ambuẽpe, pe mba'e kuave'ẽ hórape, ou Edómgui y ha omyenyhẽ pe ñu.”

Ñandejára he'i ome'ẽtaha chupe kuéra y ha ipu'akataha umi moabita rehe. Ha'e kuéra

ohecháta pe Ñandejára pokatu. Umi versículo 21 guive 24 peve he'i:

2 Reyes 3:21-24 “Upe aja Moabgua oikuaa mburuvicha guasu kuéra ouha ondyryvo hese kuéra ha upérõ ohenói opa mitã rusu ha kakuaávape oïva ñorãirõra ha oho oñemohenda upe tetã rembe'ýpe. ²²Pyhareve opu'ãvo, pe kuarahy ohesape y ári ha umi Moabgua ohecha henondépe kuéra pe y pytã tuguýicha, ²³ha he'i hikuái: “Upéva tuguy hina. Umi mburuvicha kuéra oñorãirõ ra'e oñondive ha ojojukapa. Néike Moabgua, jaha katu ñañemomba'e umi ha'e kuéra oheja vaekuére.”²⁴Ha oikévo Moabgua umi Israelgua rekohápe, Israelgua ondyry hese kuéra ha omboguevi. Upérõ Israelgua omuña ha ojuka chupe kuéra,

Péicha ipu'aka umi israelita umi Moabgua rehe.

Péicha ñamohu'ã ñande estudio ko capítulo 3 rehegua, 2 Reyespe. Jaikéma pe capítulo 4pe. Ko capítulo 4pe, Eliseo omboheta pe viuda aceite. He'i pe sunamitape imembýtaha. Omoigove jevy pe sunamita membýpe. Omopotí pe y iky'áva ha omoryvatã 100 kuimba'épe 20 pan rupive. Ko capítulo 4pe, 2 Reyespe jajuhu 5 milagro ojapo vaekue Eliseo. Ojojogua ramo jepe umi milagro ojapo vaekue Eliseo ha Elías, hetave milagro ojapo Eliseo, ha ikatu voi ja'e tuichave mba'e ojapo hague. Ñepyrurã, pe profeta omano vaekue rembirekore imboriahu eterei; umi mokõi imemby ojehepyme'êtama tembiguáirã. Eliseo oipytyvô chupe ha omboheta pe aceite oguerekóva. Mokõiha, peteĩ kuñakarai Sunemgua, oheja Eliseope opyta hógape ha Eliseo he'i chupe imembýtaha. Mbohapyha, pe mitã okakuaa rire, Eliseo omopu'ã chupe omanóva apytégui, ojapo pe Elías ojapo haguéicha. Irundyha, umi profeta ra'y kuéra, okaru pe tembi'u oporojukávagui, ha Eliseo omohesãi pe tembi'u. Poha, Eliseo omongaru 100 kuimba'épe, peteĩ tembi'uguinte.

Ñamoñe'ẽ umi 7 versículo ñepyrurã ko capítulo 4gui, 2 Reyespe:

1 Reyes 4:1-7 “Peteĩ kuña, maranduhára rembirekore, oho Eliseo rendápe ha he’i chupe:—Che ména omano ha nde reikuaa ha’e omomba’e hague Ñandejárape. Ko’ágã pe mba’e porukahare ou ha oguerahase hembiguairã mokõi che memby.²Eliseo oporandu chupe—Mba’e piko ikatu ajapo nde rehe? Ere chéve mba’épa rereko nde rógape.Ha’e he’i chupe:—Ndarekói mba’eve, peteĩ ñandyry ryru mínte.³Upérõ Eliseo he’i chupe:—Tereho eiporu nde róga jereregua kuéragui mba’e ryru heta porã. ⁴Upéi eike nde rógape ne memby kuéra ndive, emboty pe okẽ, emyenyhẽ rehóvo ñandyrype opa umi mba’e ryru ha emboyke umi henyhẽva.⁵Pe kuña oho hógape ha oñemboty imemby kuéra ndive. Upérõ oñepyrũ omyenyhẽ ñandyrype umi mba’e ryru ha’e kuéra ombohasáva chupe. ⁶Henyhẽmbáma ramo umi mba’e ryru, he’i peteĩva imembýpe:—Embohasave chéve.Imemby katu he’i chupe:—Ndaipóri véima.Upe vove pe ñandyry ndosyryvéi. ⁷Upéi ha’e oho omombe’u pe maranduhárape, ha ha’e he’i chupe:—Tereho eñemu pe ñandyry rehe ha hepykuépe emyengovia pe mba’e poruka harépe, ha pe hembývagui ikatúta reiko nde ha ne memby kuéra.”

Pe profeta omano vaekue rembirekore imboriahu eterei ha ohasa asy. Oiporu viru ha ndaikatuvéi ohepyme’ẽ, ha ko’ağa pe porukahare ou ha oguerahase hembiguairã mokõi imembýpe. Ou Eliseo rendápe ojerurévo oipytyvõ haġua chupe ha pe he’i vaekue chupe Eliseo ojapo haġua ohechauka Ñandejára ohayhuha chupe. Pe Ñandejára ome’ẽva chupe rupive ikatu jevýma imembykuéra opyta hendive. Angirũ che rendúva, Ñandejára oja póta péicha avei ñande rekovépe, jaheja ramo chupe ha’e oja póta péicha. Ko viuda ojapo pe Eliseo he’iva chupe ha upe rire oguerekóma ohepyme’ẽ haġua pe oiporu vaekue, ha péicha imemby kuéra opyta hendive. Ñamoñe’ẽ umi versículo 8, 9 ha 10 ko capítulo 4gui, 2 Reyespe:

2 Reyes 4:8-10 “Peteĩ jey Eliseo ohasa Sunem rupi ha peteĩ kuña upepegua, ojeapóva mba’e ramo, he’i jey-jey chupe oho haguã okaru hendive. Ha ohasávo upérupi, Eliseo oho jepi hógape okaru. ⁹Upérõ ha’e he’i iménape:—Aikuaa ko kuimba’e oúva ñande rógape okaru haguã, peteĩ Ñandejára maranduhára marangatuha. ¹⁰Jajapóna ñande róga ári peteĩ koty

chupe guarã. Ñamoïta chupe hupa, imesa, apyka ha hesapeharã. Upéicha oguahẽ ramo ñande rógape ikatúta opyta upépe.”

Eliseo ohasávo Sunem rupi opyta jepi okaru ko kuñakarai rógape. Ha’e ojapo chupe ikotyã. Ha heta creyente ôi oja póva péicha ¡Ñandejára tohovasa chupe kuéra! ¡Péva tuichaiterei mba’e! Ñamoñe’ẽ umi versículo 11 guive 17 peve:

2 Reyes 4:11-17 “Peteĩ jey, oguahẽ ramo ikotýpe opyta haguã oke, ¹²he’i hembiguáipe hérava Guehazí:Ehenói pe kuñakarai Sunem guápe.Pe tembiguái ohenói chupe, ha ha’e ou rire, Eliseo he’i hembiguáipe:¹³—Ere pe kuñakaraípe ipy’a porãite vaekue ñane ndive, mba’épa ikatu jajapo hese, oipotápa ñañe’ẽ hese karai mburuvicha guasúpe térã ñorãirõhára kuéra ruvichápe.Ha’e he’i:—Che aĩ porã ko’ápe che rehegua kuéra apytépe.¹⁴Eliseo he’i:—Ha mba’éiko ikatu jajapo hese?—Ndaikuaái, —he’i Guehazí—. Naimembýi, ha iména itujáma.¹⁵—Ehenói chupe, —he’i Eliseo.Pe tembiguái ohenói ha ha’e opyta oñembo’y ikoty rokẽme. ¹⁶Upérõ Eliseo he’i chupe:—Pe año oúvape guarã, ko’ã ára rupi rerekóta ne memby nde jyva ári. Ha’e he’i chupe:—Nde niko peteĩ karai marangatu, ani kena che mbotavy.¹⁷Ha Eliseo he’i haguéicha ha’e hye guasu ha pe año ambuépe imemby.”

Ipy’a porã rupi ko kuñakarai sunamita Eliseo he’i chupe imembýtaha. Ha’e na imembýi ha oipota imembyrã. Ha, pe kuñakarai imemby Eliseo he’i haguéicha chupe. Ñamoñe’ẽ umi versículo 18 guive 22 peve:

2 Reyes 4:18-22 “Pe mitã okakuaa ha peteĩ jey osẽ ohechávo itúvape oĩva kóga mono’õhára ndive, ¹⁹ha oñemoĩ osapukái chupe:—Áina che akã! Che akã rasy eterei! Upérõ itúva he’i peteĩ hembiguáipe:—Eraha isy rendápe.²⁰Pe tembiguái ogueraha chupe isy rendápe, ha ha’e omboguapy chupe hapy pa’ũme asaje pyte peve. Upérõ pe mitã omano. ²¹Isy katu

ohupi chupe maranduhára kotýpe, omoĩ hupa ári ha osẽ ombotývo pe okẽ. ²²Upéi ohenói iménape ha he'i chupe:—Embou che rendápe peteĩ tembiguái che rymba vúrro reheve, taha maranduhára rendápe. Upéi aju jeýta.Iména oporandu chupe:”

Omanóvo imemby pe kuñakarai sunamita omoñeno chupe Eliseo rupápe. Upe rire oho oheka pe profetape. Ñamoñe’ẽ umi versículo 23 guive 31 peve:

2 Reyes 4:23-31 “Mba'ére piko rehóta ko árape? Ndaha'ei niko jasy pyahu térã pytu'uha ára.—Ani rejepy'apy, —he'i ha'e.²⁴Ombyapeka hymba vúrro ha he'i hembiguáipe:—Jaha katu! Aníke rehejátei opyta che rymba vúrro che ha'e peve ndéve.²⁵Upéicha oho ha oguahẽ yvyty Carmélope, oĩháme maranduhára. Eliseo ohecha chupe mombyrýgui ha he'i hembiguái Guehazípe:—Kuña karai Sunemgua hína. ²⁶Tereho huguaitĩvo ha eporandu mba'éichapa oiko ha'e, iména ha imemby.Ha'e he'i pe tembiguáipe oiko porãnteha. ²⁷Upéi oguahẽ pe yvyty oĩháme Eliseo, ha oñañuã ipy. Guehazí oñemboja oipe'a haguã ha Eliseo he'i chupe:—Eheja, ojepy'apy eterei hína, ha ko'ágã peve Ñandejára nde'íri chéve mba'épa ojehu chupe.²⁸Upérõ ha'e he'i chupe:—Karai, che piko ajerure ra'e ndéve che membyrã? Nda'ei piko ndéve ra'e ani haguã che mbotavy?²⁹Upérõ Eliseo he'i Guehazípe:—Eraha che yvyra jekoha ha tereko amoite. Rejotopáva ndive ani reñe'ẽ chupe, ha oĩrõ oñe'ẽva ndéve, ani ere chupe mba'eve. Upéi emoĩ pe yvyra jekoha mitã rova ári.³⁰Pe mitã sy katu he'i Eliséope:—Ñandejára rehe ha nde rehe voi ha'e ndéve nasẽ mo'ãiha ko'águi nde rehe'ỹ.Upérõ Eliseo oho hendive.³¹Upe aja Guehazí oñemotenonde chugui kuéra ha omoĩ pe yvyra jekoha mitã rova ári, ha'e katu ndohechaukái oñeñanduha, upévare Guehazí ou jey Eliseo ruguaitĩvo ha he'i chupe:—Pe mitã noñeñandúi.”

Eliseo añoite ikatu oipytyvô ko kuñakaraipe. Ha'e omombe'u chupe pe oiko vaekue. Ñamoñe’ẽ umi versículo 32 guive 37 peve:

2 Reyes 4:32-37 “Oikévo Eliseo pe ógape, pe mitã oĩ tupápe omano pyréma. ³³Upérõ oíke, omboty okẽ ha oñembo'e Ñandejárape. Ha'e ha pe mitã año oĩ koty pýpe. ³⁴Upéi ojupi hupápe ha oñeno pe mitã ári, ombojávo ijuru, hesa ha ipo mokõive pe mitã mba'éva rehe ha ojejopývo hese. Pe mitã rete oñepyrũ oñembyaku. ³⁵Upérõ Eliseo opu'ã ha oguata águio pégotyo upe kotýre. Upéi ojupi jey hupápe ha ojejopy pe mitã retére. Upéicha háguinte pe mitã iñatĩa 7 jey ha ojesape'a. ³⁶Eliseo ohenói Guehazípe ha he'i chupe:—Ehenói pe kuñakarai Sunem guápe. Guehazí ohenói ha oguahẽvo Eliseo rendápe, ha'e he'i chupe:—Kóina ápe ne memby. ³⁷Pe kuña oñemboja ha ojeity Eliseo pýre; upéi ohupi imemby ha osẽ pe kotýgui.”

Eliseo ojapo pe Elías ojapo haguéicha, Eliseo oñembo'e Ñandejárape ojerurévo chupe omoingove jevy haña pe kuñakarai membýpe. Ñamõñẽ'ẽ umi versículo 38 guive 41 peve ko capítulo 4gui, 2 Reyespe:

2 Reyes 4:38-41 “Upe ríre Eliseo oho jey Gilgálpe. Upérõ oíko ñembyahýi guasu upépe ha peteĩ jey maranduhára kuéra oguapy jave hína Eliseo jerére, ha'e he'i hembiguái: “Emoĩ nde ólla guasu tatápe, ha ejapo mbaipy maranduhára kuéra pegarã.”³⁹Peteĩ ha'e kuérava osẽ ñúme ka'avo rekávo, ojuhu peteĩ máta ka'aguy, oipo'o hi'a ojoguáva andai ka'aguy ha omoĩ henyhẽ ijahojápe. Ou ríre ombovo ha omoĩ ivore óllape, oikuaa'ỹre mba'épa. ⁴⁰Upéi oñerenohẽ maranduhára kuérape, ha oñepyrũ vove ho'u pe mbaipy osapukái joa:—Maranduhára! Ko mbaipy oñepohano! Ha ndo'uvéi hikuái. ⁴¹Eliseo katu he'i:—Peru chéve trígo ku'i. Ha oitývo pe trígo ku'i óllape, he'i:—Ko'ágã penohẽ chupe kuéra to'u. Opavave ho'u ha ndaiporivéi pe óllape mba'eve ivaíva.”

Eliseo oho jey Gilgalpe. Okaru kuévo ombo'e umi profeta ra'y kuérape. Pe tembi'u iro rupi ohecha hikuái ikatuha ojuka chupe kuéra ha upéma ramo osapukái hikuái Eliseope: ¡Maranduhára! Ko mbaipy oñepohano! Eliseo oipohano pe tembi'u omoĩ trigo ku'i pe ollape.

Peteî jevy Eliseo ohechauka Ñandejára pokatu. Jajuhuve ambue milagro ko capítulo 4pe, 2 Reyespe.

Peteî kuimba'e Baal-salisagua, ogueru tembi'u Eliseope. Eliseo ohecha kuaa Ñandejára ogueruha tembi'u opavavépe guarâ, ndaha'ei chupe ha hembiguáipe guarânte. Péicha Eliseo, omongaru 100 kuimba'épe peteî tembi'ugui. Ha'e peteî milagro tuicha mba'éva. Peteî jevy Eliseo ohechauka Ñandejára pokatu.

Péicha, angirũ che rendúva, ñamohu'ã ñande estudio ko capítulo 4 rehegua 2 Reyespe. Ñaḡuahema pe capítulo 5pe. Ko capítulo, Naamán, Siria pegua general , peteî kuimba'e ikatupyryva oguerékova lepra ou Eliseo rendápe okuera haḡua he'i rupi chupe peteî tembiguái hebrea, ha'éva Naamán rembireko rembiguái. Eliseo noñe'ei hendive ha he'ika chupe oñapymi haḡua 7 jevy ysyry Jordánpe. Naamán, ñepyrurã ndojaposéi oje'éva chupe ha upe rire ojapo pe profeta he'íva chupe ha okuera. Giezi, Eliseo rembiguái, Naamán ome'ẽ jopói, oikuaa'ỹre Eliseo. Eliseo ombojovake Giezipe ha oguereko lepra. Ko capítulo 5pe jahecha kuaa Eliseo ojogua Elíaspe ha upéva ari hory kuaa avei. Ro'e Ñandejára avei hory kuaa ha oiporu kuimba'e Elías ha Eliseo chagua.

Ñamoñe'ẽ pe versículo 1 ko capítulo 5gui, 2 Reyespe:

2 Reyes 5:1 “Oĩ peteĩ karai hérava Naamán, Siria pegua ruvicha guasu ñorãirôhára ruvicha; mburuvicha guasu ohayhu ha ome'ẽ chupe opa mba'e ha'e oipotáva, ha'e rupi niko Ñandejára oipytyvõ Síriape ñorãirôme. Ko kuimba'e katu hasy kuru vaígui.”

Naamánpe ohayhu huvicha. Ha'e oguereko lepra.

Naamán ha'e kuimba'e ikatupyryva ñorairôme. Avei ha'ete ipojeraiterei. Ñandejára omomba'e péichagua. Ñandejára oiporu ko kuimba'épe, he'i ko'ápe *“ha'e rupi niko Ñandejára oipytyvõ Síriape ñorairôme.”*

Israelpe umi oguerekóva lepra oñemboyke. Ñandejára voi ome'ẽ pe ley mba'éichapa ojejapo vaerâ umi hasýva ndive. Jahecha kuaa vaerâ péva angirũ che rendúva. Pe lepra Ñandejára Ñe'ẽme ha'e peteĩ angaipa. Bibliape jajuhu heta umi hasýva lepragui okuera hague. Ñandejára añoite ikatu ñane mopotĩ ñane angaipágui ha'e añoite ikatu ñande salva.

Naamán, ha'e peteĩ kuimba'e iñangaipáva. Ha'e oñepohano ha ndaikatúi okuera. Ñandejára añoite ikatu omonguera chupe. Ñamoñe'ẽ pe versículo 2 ko capítulo 5gui:

2 Reyes 5:2 “Peteĩ jey oñorairõ ramo sírio kuéra Israelgua ndive, peteĩ mitãkuña Israelgua ho'a sírio kuéra pópe ha ojereraha Naamán rembirekópe hembiguairã.”

Ko mitãkuña ha'e hebrea, jahecha háicha ha'e iñarandu. Ñandéve ġuarâ ha'e ojogua reina Esther, Rut pe moabita, Betsabé térâ Sara, Rebeca ha Raquelpe. He'i ko'ápe *“ojereraha Naamán rembirekópe hembiguairã.”* Ha pe versículo 3pe he'i:

2 Reyes 5:3 “Ko mitãkuña he'i pe kuñakaraípe:—Che jára oho ramo Samaría pegua maranduhára rendápe, okueráta ikuru vaígui.”

Ko mitãkuña he'i pe ikatúva ojapo Naamán, oho haġua pe profeta rendápe Samariape. Ha'e omongueráta chupe ilepragui.” Péva ohechauka Eliseope ojekuaaitereiha. Ha oĩ omomba'éva pe mitãkuña he'i vackue. Ñamoñe'ẽ umi versículo 4 guive 7 peve:

2 Reyes 5:4-7 “Naamán omombe'u mburuvicha guasúpe mba'épa he'i pe mitäkuña. ⁵Ha Siria ruvicha guasu he'i chupe:—Iporã. Tereho katu ha arahaukáta che kuatione'ẽ Israel ruvicha guasúpe. Upérõ Naamán oho. Ogueraha 30.000 pláta pehẽngue, 6.000 óro pehẽngue ha 10 ao, ⁶ha ogueraha Israel ruvicha guasúpe kuatione'ẽ he'íva: “Oguahẽvo nde pópe ko kuatione'ẽ, reikuaáta amondoha Naamán, che ñorãirõhára ruvicha peteíva, remonguera haguã chupe ikuru vaígui.”⁷Israel ruvicha guasu ohechávo pe kuatione, omondoro ijao ñembyasygui ha he'i:—Che nga'u piko Ñandejára, ome'ẽ ha oipe'áva jeikove, ajeve kóva ombou che rendápe peteĩ kuimba'e amonguera haguã chupe ikuru vaígui? Pehecha porã hína, mba'éichapa che reke ñorãirõrã!”

Pe rey Siria pegua ohai Israel reype, ohai rangue Eliseope pe kuatione'ẽ, ha pe rey he'i: “Che nga'u piko Ñandejára, ome'ẽ ha oipe'áva jeikove, ajeve kóva ombou che rendápe peteĩ kuimba'e amonguera haguã chupe ikuru vaígui.”

Ko'ápe japytáta ko árape, angirũ che rendúva. Ambue programape ñamyesakáveta ñane mbo'epy Ñandejára pytyvô rupive.

Ehaíke oréve remombe'úvo mba'éichapa ne pytyvô ko mbo'epy. Reipota ramo umi nota ha bosquejo, ikatu reike reite ore página internet peguápe, kóva ha'e pe dirección atravesdelabiblia.org/notas, ha'e jey atravesdelabiblia.org/notas.

Rehenduse jey ramo ko programa, téra ne rehendúi ra'e peteíva eike jey atravesdelabiblia.org/recursos, ha'e jey atravesdelabiblia.org/recursos.

Angirû che rendúva, roha'ãrõ rehai oréve téra embou peteĩ mensaje WhatsApp rupive 0981 521 200pe Radio Transmundial Paraguaype, rejerurévo umi nota ha bosquejo ko programa rehegua. Téra ehai oréve internet rupive ko direccióne atbparaguay@transmundial.org, ha'e jey atbparaguay@transmundial.org ; roha'ãrõ rehai oréve. Ñandejára tande rovasa porãite.